

Sygn. akt I C 2498/18

WYROK CZĘŚCIOWY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Modrzyński (spr.)

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Dorota Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2019 roku w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko (...) w Ł. i A. R.

o zapłatę

w przedmiocie zarzutów A. R. od nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22 listopada 2018 roku w sprawie (...)

I. uchyla nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22 listopada 2018 roku w sprawie (...)w stosunku do pozwanej A. R. co do kwoty 173.080,11 zł (sto siedemdziesiąt trzy tysiące osiemdziesiąt złotych jednaście groszy) i umarza postępowanie w tym zakresie,

II. utrzymuje w mocy w pozostałym zakresie nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22 listopada 2018 roku w sprawie (...) w stosunku do pozwanej A. R.

SSO Wojciech Modrzyński

IC 2498/18

(...)

Do Sądu Okręgowego w Toruniu wpłynął pozew (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., Z. A., E. A. i A. R. o zapłatę kwoty 345.286,94 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 14 listopada 2018 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania uwzględniającymi koszty zastępstwa procesowego. Pełnomocnik powoda domagał się solidarnego zasądzenia od pozwanych powyższej kwoty w postępowaniu nakazowym. W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż powód jest w posiadaniu weksla opiewającego na kwotę 345.286,94 zł podpisanego i wręczonego mu jako remitentowi przez wystawcę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Za wystawcę poręczyli Z. A., E. A. i A. R.. Powód wezwał pozwanych do wykupu weksla w terminie jego płatności. Pomimo wezwania pozwani do dnia wytoczenia powództwa nie dokonali zapłaty należności wynikającej z weksla. Do zapłaty pozostała kwota 345.286,94 zł.

Nakazem zapłaty, wydanym w postępowaniu nakazowym, z dnia 22 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Toruniu nakazał pozwany: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., Z. A., E. A., A. R. aby zapłacili solidarnie powodowi z weksla kwotę **345.286,94 zł** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 14 listopada 2018 roku do dnia zapłaty

oraz kwotę **11.534 zł** tytułem kosztów procesu, w tym kwotę **7217 zł** tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wnieśli w tym terminie zarzuty.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do pozwanych Z. A. i E. A. z dniem 20 grudnia 2018 roku.

Zarzuty od powyższego nakazu złożyła A. R. wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości. Jednocześnie wniosła o zawieszenie postępowania z uwagi na ogłoszenie w dniu 19 listopada 2018 roku upadłości spółki (...) spółka z o.o. w Ł.. Pozwana podniosła zarzuty nieważności poręczenia wekslowego z uwagi na brak oznaczenia wystawcy weksla oraz zarzut braku deklaracji wekslowej, względnie wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją oraz zarzut braku powiadomienia pozwanej o możliwości wykupu weksla, także zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego i zasad słuszności wyrażonych w art. 5 k.c.

W ocenie pełnomocnika pozwanej podstawowym zarzutem, który winien skutkować uchyleniem nakazu i oddaleniem powództwa jest naruszenie art. 101 pkt 7 prawa wekslowego. Jednym z elementów koniecznych weksla własnego jest podpis wystawcy weksla z oznaczeniem stanowiska osoby podpisującej weksel w imieniu osoby prawnej. Powód jest w posiadaniu weksla wystawionego przez (...) spółkę z o.o. w Ł. podpisanego przez J. R. i Z. A., którzy swe podpisy złożyli w ramach osoby prawnej, a nie jako osoby fizyczne. Treść weksla nie wskazuje jednak jakie funkcje sprawowali obaj w spółce. W ocenie pełnomocnika pozwanej dla skuteczności zobowiązania wekslowego zaciągniętego przez osobę prawną jest wyraźne zaznaczenie w treści weksla, że podpisy osób fizycznych zostały złożone przez te osoby w ramach reprezentacji osoby prawnej.

W odpowiedzi na zarzuty pełnomocnik powoda cofnął pozew co do kwoty 173.080,11 zł z uwagi na zapłatę powyższej kwoty przez pozwanego Z. A. i podtrzymał żądanie pozwu w pozostałej części.

W ocenie pełnomocnika powoda zarzuty zawarte w zarzutach od nakazu zapłaty A. R. są niezasadne. Pełnomocnik powoda podkreślił, iż art. 101 pkt 7 prawa wekslowego wskazuje, iż weksel własny zawiera podpis wystawcy weksla. Przepis ten w żaden sposób nie wymaga, aby podpis wystawcy weksla będącego osobą prawną zawierał oznaczenie stanowiska osoby taki weksel podpisującej.

Również zarzut braku istnienia deklaracji wekslowej lub wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją jest niesłuszny. Wystawca weksla w chwili jego podpisania, podpisał także deklarację wekslową. Wynika z niej, iż remitent był uprawniony do wypełnienia weksla w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu spółki (...) z tytułu sprzedaży towarów z odsetkami oraz miał prawo do opatrzenia weksla datą według swego uznania. Weksel został wystawiony w dniu 10 stycznia 2006 roku na rzecz spółki (...) spółka z o.o. W dniu 4 listopada 2009 roku doszło do połączenia spółki (...) spółka z o.o. z (...) spółka z o.o. w trybie art. 492§1 k.s.h. W związku z powyższym na podstawie art. 494 k.s.h. z dniem połączenia powód wstąpił w prawa i obowiązki spółki przejmowanej tj. (...) spółka z o.o.

Jednocześnie pełnomocnik powoda wyjaśnił, iż powód trudni się sprzedażą materiałów z branży budowlanej. Powód współpracował z pozwaną spółką i w ramach tej współpracy sprzedał jej materiały budowlane za kwotę 336.458,25 zł, czego dowodem są wystawione faktury VAT. Nabywca nie zgłaszał zastrzeżeń, co do jakości, ilości oraz ceny dostarczanych przez powoda materiałów budowlanych. (...) spółka z o.o. w Ł. nie zapłaciła powodowi za dostarczony towar, co uzasadniało wypełnienie weksla i wystąpienie na drogę sądową. Suma należności tj. 336.458,25 zł została powiększona o kwotę 8.738,69 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek liczonych od dnia wymagalności każdej z faktur do dnia wypełnienia weksla. Powyższe okoliczności świadczą, w ocenie pełnomocnika powoda, iż weksel został wystawiony prawidłowo. Sytuacja materialna pozwanej A. R. nie ma znaczenia dla oceny zasadności roszczenia wekslowego. Pozwana poręczyła dług spółki. Wezwanie do wykupu weksla zostało wysłane do pozwanej listem poleconym na jej adres zamieszkania. Z informacji uzyskanych przez pełnomocnika powoda u komornika, adres na jaki wysłano korespondencję dla pozwanej jest jej adresem zameldowania. Wskazany adres został również wskazany przez pozwaną w zarzutach od nakazu zapłaty jako adres do korespondencji.

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy w Toruniu uchylił nakaz zapłaty wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. i zawiesił postępowanie w stosunku do tej spółki na podstawie art. 174§1 pkt 4 k.p.c. z uwagi na ogłoszenie z dniem 19 listopada 2018 roku upadłości spółki.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) spółka z o.o. w Ł. współpracowała z (...) spółka z o.o. w zakresie handlu materiałami budowlanymi od 2006 roku. Jako zabezpieczenie należności wynikających z zawartych umów sprzedaży spółka (...) spółka z o.o. w Ł. wystawiła, w dniu 10 stycznia 2006 roku, weksel gwarancyjny in blanco na rzecz (...) spółka z o.o. w K.. Weksel ten został opatrzony firmową pieczęcią (...) spółki z o.o. w Ł. i podpisany przez osoby upoważnione do reprezentacji spółki tj. Z. A. i J. R.. Na odwrocie weksła zamieszczono adnotację: „poręczam: J. R. (...), poręczam: Z. A. (...), poręczam: A. R. (...), poręczam: E. A. (...)”.

Dowód: weksel -5

Do weksła sporządzono deklarację wekslową, z której wynika, iż wierzyciel ma prawo wypełnić w każdym czasie weksel na sumę odpowiadającą sumie zadłużenia (...) spółki z o.o. z tytułu sprzedaży towarów na podstawie faktur z odroczonym terminem płatności, łącznie z odsetkami oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swego uznania, a także klauzulą bez protestu, zawiadamiając o tym spółkę na adres w Ł. przy ul. (...). Zgodnie z deklaracją miejscem płatności weksła miał być K. – siedziba (...) spółka z o.o. przy ul. (...). Deklarację wekslową podpisali w imieniu spółki (...) spółka z o.o. – J. R. i Z. A., obaj upoważnieni do reprezentowania spółki.

Dowód: deklaracja wekslowa k - 149

W dniu 4 listopada 2009 roku doszło do połączenia (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ze spółką (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w rozumieniu art. 492§1 k.s.h.

Dowód: dokumenty k- 153

Odpis KRS k – 154-162

Przejmująca spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością kontynuowała współpracę handlową z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na dotychczasowych warunkach. W ramach tej współpracy powódka sprzedała od listopada 2017 roku do lipca 2018 roku, pozwanej spółce, towary za łączną kwotę 336.548,25 zł na odroczone terminy płatności. Przy każdej transakcji sprzedaży powódka wystawiała fakturę VAT. Należności z faktur nie zostały spłacone. W tej sytuacji powódka w dniu 5 listopada 2018 roku naliczyła od należności wynikających wystawionych i niezapłaconych faktur odsetki w wysokości 8738,69 zł i wezwała powódkę do ich uiszczenia łącznie z należnością główną. Łączna wartość zadłużenia (...) spółki z o.o. w Ł. wobec (...) spółka z o.o. w K. wyniosła 345.286,94zł. Z uwagi na brak zapłaty powyższej należności, powódka wypełniła weksel gwarancyjny in blanco na kwotę 345.286,94 zł i oznaczyła termin zapłaty należności na 13 listopada 2018 roku. Powódka wezwała (...) spółkę z o.o. jak i poręczycieli do wykupu weksła. Wezwanie do A. R. wysłane zostało listem poleconym na adres: (...), (...)-(...) B.. Adres ten jest tożsamy z adresem pozwanej ujawnionym w postępowaniu, z danymi teleadresowymi pozwanej widniejącymi w ZUS do 5 grudnia 2018 roku. Należności wynikające z weksła nie zostały zapłacone w terminie wykupu weksła.

Dowód: faktury VAT wraz z dowodami wydania towaru k – 163-390

zestawienie naliczonych odsetek i faktur k - 150

zaświadczenie z ZUS k-151

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi XIV Wydział Gospodarczy dla spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych ogłosił upadłość (...) w Ł. obejmującą likwidację majątku.

Dowód: odpis postanowienia k – 401

W dniu 24 grudnia 2018 roku Z. A. dokonał wpłaty kwoty 173.080,11 zł bezpośrednio na konto powódki, jako spłatę części należności dochodzonej przez powódkę na podstawie weksla.

Dowód: okoliczność bezsporna

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy. Omawiany stan faktyczny był w zasadzie niesporny między stronami. Sąd uznał złożone dokumenty za w pełni wiarygodne. Żadna ze stron nie kwestionował tych dokumentów, a ich prawdziwość nie budziła zastrzeżeń Sądu.

W niniejszej sprawie powódka żądała, aby pozwani solidarnie zapłacili jej 345.286,94 zł tytułem zaspokojenia roszczeń wynikających z zawartych umów sprzedaży, na podstawie wystawionego weksla. W piśmie z dnia 11 stycznia 2019 roku pełnomocnik powoda wniósł o umorzenie postępowania w odniesieniu do kwoty 173.080,11 zł w związku z zapłatą tej kwoty przez dłużnika Z. A..

Zgodnie z art. 485§ 2 k.p.c. Sąd wydaje nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksla, z czeku, z warrantu lub z rewersu, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksla, z czeku, z warrantu lub z rewersu.

Wydając nakaz zapłaty Sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zaspokoić roszczenie w całości wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie zarzuty (art. 491§1 k.p.c.).

Pismo zawierające zarzuty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, oraz pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, a także wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Zarzuty od nakazu zapłaty nie są środkiem odwoławczym, lecz innym środkiem zaskarżenia w rozumieniu art. 363§1k.p.c.. Pismo procesowe zawierające zarzuty musi odpowiadać wymogom formalnym z art. 126-128 k.p.c., a nadto zawierać: a) oznaczenie nakazu zapłaty; b) zakres zaskarżenia; c) zarzuty formalne, które należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (tj. z art. 25§2, 202 zdanie pierwsze i art. 1105); d) pozostałe zarzuty formalne i materialne (zob. uwagi do art. 202); e) wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich poparcie (o rygorze zaniechania tego ciężaru mowa jest w art. 495 § 3). (tak: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego Bodio Joanna, Demendecki Tomasz, Jakubecki Andrzej, Marcewicz Olimpia, Telenga Przemysław, Wójcik Mariusz P. Oficyna 2008, uwagi do art. 493 k.p.c.)

Pełnomocnik pozwanej A. R. kwestionując nakaz zapłaty, podniósł, podniósł trzy zarzuty:

1. Zarzut nieważności poręczenia wekslowego z uwagi na brak oznaczenia wystawcy weksla;
2. Zarzut braku deklaracji wekslowej względnie wypełnienie weksla niezgodnie z deklaracją;
3. Nieprzedstawienie pozwanej weksla do wykupu względnie naruszenie zasad współżycia społecznego i zasady słuszności w rozumieniu art. 5 k.c.

Dwa pierwsze zarzuty są oczywiście bezzasadne. Zgodnie z art. 101 pkt 7 prawa wekslowego, weksel własny zawiera podpis wystawcy wekslu. Jest to jeden z elementów weksla własnego określonych w art. 101 prawa wekslowego, bez którego dokument taki nie może zostać uznany za weksel własny (art. 102 prawa wekslowego). Wystawcą weksla jest ten, kto weksel podpisał. Podpis wystawcy weksla należy zatem do ustawowych części składowych weksla, stanowiących o ważności tego papieru wartościowego.

W omawianej sprawie na wekslu znalazła się pieczęć firmowa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wraz z podpisami Z. A. i J. R. bez oznaczenia funkcji jakie obaj pełnili w spółce. W ocenie Sądu nie sposób podzielić stanowiska pełnomocnika pozwanej, iż do skutecznego podpisu wystawcy weksla będącego sobą prawną konieczne jest oznaczenie funkcji, które piastują w spółce osoby podpisujące weksel w imieniu osoby prawnej. Wymóg taki w żaden sposób nie wynika z treści art. 101 pkt 7 prawa wekslowego. Zgodzić się należy z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 2 marca 2016 roku w sprawie V CSK 406/15 wskazującym, iż złożenie przez osoby fizyczne podpisów na wekslu przy pieczęci firmowej osoby prawnej stanowi dostateczny przejaw działania tych osób w imieniu zastępowanej osoby prawnej (Lex nr 2037918).

Zgodnie z art. 30 prawa wekslowego zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel. Sam podpis na przedniej stronie wekslu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę (tak art. 31 prawa wekslowego).

Wobec ważności podpisu wystawcy weksla, również podpis pozwanej A. R. z adnotacją poręczam, uznać należy za skuteczne i ważne poręczenie zobowiązania wekslowego.

Również zarzuty dotyczące braku deklaracji wekslowej uznać należy za chybione.

Zgodzić się należy z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 lutego 2017 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VI ACa 1816/15 wskazującego, że dla uwzględnienia powództwa z weksla wystarczające jest przedstawienie przez wierzyciela oryginału weksla, zawierającego niezbędne dla jego ważności elementy. Na powódzie ciąży więc wyłącznie obowiązek przedstawienia weksla, który nie budzi wątpliwości natury formalnej. Zatem do uwzględnienia żądania wydania nakazu zapłaty z weksla przez Sąd, nie jest konieczne załączenie do pozwu deklaracji wekslowej. W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, pełnomocnik powódki dołączył deklarację wekslową, z której wynika, iż powódka była uprawniona do wystawienia weksla na całą należność łącznie z odsetkami. Weksel in blanco jak i deklaracja wekslowa sporządzone zostały jako zabezpieczenie należności wynikających z zawieranych umów sprzedaży pomiędzy (...) spółka z o.o., a (...) spółka z o.o. w K.. Jak wynika z załączonych dokumentów w dniu 4 listopada 2009 roku doszło do połączenia spółek - powódki i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w trybie art. 492§1 k.s.h. W tej sytuacji zgodnie z art. 494§1 k.s.h. powódka jako spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. Nie budzi zatem wątpliwości, iż (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. jako spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej ((...) spółka z o.o.), w tym także związane ze współpracą z (...) spółka z o.o. w Ł. i wystawionym wekslem. Treść deklaracji wekslowej jednoznacznie potwierdza uprawnienie powódki do wypełnienia weksla na kwotę wpisaną w wekslu i opatrzenia go datą wykupu wekslu.

W tej sytuacji również powyższy zarzut uznać należało, w ocenie Sądu, za chybiony.

Trzeci ze zgłoszonych zarzutów dotyczył nieprzedstawienia weksla do wykupu A. R..

Również ten zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie. Z treści załączonych do odpowiedzi na zarzuty dokumentów, wynika, iż powódka wysłała listem poleconym na adres pozwanej wezwanie do wykupu weksla. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż jest to skuteczna forma wezwania pozwanej do wykupu weksla, zgodna z deklaracją wekslową.

Warto także podkreślić, iż nieprzedstawienie weksla do wykupu nie ogranicza wierzyciela wekslowego do skutecznego żądania zapłaty w postępowaniu sądowym. Zgodnie z art. 38 prawa wekslowego posiadacz wekslu, płatnego w oznaczonym dniu albo pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty bądź w jednym z dwóch następujących dni powszednich. Przedstawienie weksla

do zapłaty polega na zgłoszeniu się posiadacza weksla do trasata lub wystawcy weksla własnego i okazaniu weksla z wyraźnym lub dorozumianym wezwaniem do zapłaty.

Skutki braku przedstawienia weksla do zapłaty określają art. 42 i 53 prawa wekslowego. Zgodnie z tymi przepisami w przypadku nie przedstawienia weksla do zapłaty w terminie, dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądu miejsca, nadto przewidziano utratę przez posiadacza prawa do indosantów, wystawcy oraz innych dłużników wekslowych z wyjątkiem akceptanta. Jak to słusznie zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 2004 r. I CK 224/04 nie można wyklądać przepisów Prawa wekslowego w sposób, który prowadzi do uniemożliwienia wierzycielowi wekslowemu dochodzenia roszczenia. Tym bardziej nie jest uprawniona taka wykładnia art. 38 prawa wekslowego która pozbawiałaby w ogóle wierzyciela wekslowego należnych od dłużnika wekslowego odsetek ustawowych w razie nieprzedstawienia mu weksla własnego do zapłaty. Prawo wekslowe nie przewiduje takich skutków, bowiem, skutki określone w art. 53 tego prawa dotyczą jedynie dalszych dłużników wekslowych i poszukiwania zwrotnego. Nieprzedstawienie weksla do zapłaty jego wystawcy rodzi skutki tylko odnośnie odsetek w tym zakresie, że wierzyciel wystawcy - będący posiadaczem weksla - może ich dochodzić nie od dnia w którym weksel powinien być przedstawiony, ale od dnia w którym wystawca weksla mógł dokonać oględzin tego dokumentu i stwierdzić czy istnieje jego zobowiązanie wekslowe.

Za chybione uznać należy także zarzuty naruszenia art. 5 k.c. Zgodnie z powyższym przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W omawianej sprawie powódka poręczyła zobowiązanie wekslowe. Tym samym przyjęła na siebie pełną, solidarną z dłużnikiem odpowiedzialność za zapłatę dochodzonej pozewem należności. Trudno uznać działania powódki zmierzające do dochodzenia swoich roszczeń na drodze sądowej za nadużycie prawa. Nie można zapomnieć, iż w omawianej sprawie dochodzone należności dotyczą zawartych między dwoma spółkami umów sprzedaży. Powódka sprzedając pozwanej spółce towar, każdorazowo wystawiła fakturę VAT, co było podstawą stosownych rozliczeń skarbowych. Zgodnie z ogólnymi regułami rachunkowości na spółce ciąży obowiązek dochodzenia swoich należności. Zatem wykonanie tego obowiązku nie może być postrzegane jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego czy zasadami słuszności. W omawianej sprawie powódka dochodziła solidarnie zapłaty od wystawcy weksla jak i poręczycieli. Podkreślić raz jeszcze należy, iż A. R. poręczając zobowiązanie wekslowe przyjęła na siebie pełną odpowiedzialność za zapłatę kwoty wskazanej na wekslu.

Warto także zwrócić uwagę na ciężar dowodu w przypadku dochodzenia roszczeń z weksla. W omawianej sprawie pozwana spółka wystawiła wesel gwarancyjny in blanco. Daje jej to szczególnie silną pozycję w procesie, bowiem

tak jak w wypadku każdego innego roszczenia wekslowego nie musi ona wykazywać ani podstawy gospodarczej zobowiązania, ani tego, że ona w ogóle istniała. W przypadku wniesienia zarzutów przez stronę pozwaną, spór przesuwana się na płaszczyznę prawa cywilnego. Oznacza to, iż na dłużniku ciąży obowiązek wykazania nieprawidłowego wypełnienia weksla, w tym również nieprawidłowego ustalenia dochodzonej należności.

Zarzuty nieprawidłowego ustalenia należności wskazanej w wekslu pełnomocnik pozwanej podniósł na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2019 roku.

Nie zgłosił w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych.

Problem ciężaru dowodu w postępowaniu nakazowym toczącym się po wniesieniu zarzutów od nakazu wydanego na podstawie weksla był wielokrotnie przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego. Podkreślano w nich, że w sytuacji wystawienia weksli in blanco w postaci tzw. weksli gwarancyjnych, które stanowią upoważnienie dla wierzyciela do wypełnienia tekstu weksli zgodnie z umową i wynikiem obrachunku, ciężar dowodu, że tym warunkom nie stało się zadość spada na dłużnika (wyrok SN z 24 lutego 1928 r., Przegląd Sądowy 1928 r., poz. 544, wyrok z 2 maja 1929 r. OSP 1929, nr 8, poz. 511, wyrok SN z 18 listopada 1999 r. I CKN 215/98 OSNC 2000r., nr 7-8, poz. 128). Taki rozkład ciężaru

dowodu nie budził wątpliwości. Wynika zresztą z treści art. 6 k.c. i ze sformułowań art. 10 i 17 prawa wekslowego (tak: uzasadnienie wyroku SN z 13.10.2005r., I CK 173/05).

W tej sytuacji Sąd oddalił dowód z przesłuchania świadka S. F.. Dowód ten zgłoszony został przez stronę pozwaną na okoliczność prawidłowości wyliczenia należności dochodzonej w oparciu o wypełniony weksel. Zdaniem Sądu dowód ten był bezprzedmiotowy, bowiem to na pozwanej ciążył obowiązek wykazania okoliczności przeciwnych.

Warto także zaznaczyć, iż zarzut niewłaściwego ustalenia należności dochodzonej wekslem uznać należało za spóźniony z uwagi na treść art. 495 k.p.c.

Za bezprzedmiotowe uznać należało wnioski pełnomocnika pozwanej dotyczące prowadzonego przed Komornikiem postępowania zabezpieczającego i rozstrzygnięciami Sądu Rejonowego w Łodzi uznającego prawa osób trzecich (dzieci zmarłego J. R.) do zajętej przez komornika wierzytelność na rachunku bankowym A. R.. Okoliczność ta nie miała żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Należy podkreślić, iż rolą Sądu Okręgowego było ustalenie zasadności dochodzonego roszczenia w świetle złożonego weksla i zarzutów od nakazu zapłaty. Sąd w tym postępowaniu nie zajmuje się prawidłowością postępowania zabezpieczającego prowadzonego w oparciu o wydany nakaz zapłaty. Ewentualne rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego mogą mieć znaczenie w postępowaniu egzekucyjnym, bowiem będą decydowały o możliwości uchylecia zajęcia w części określonej wyrokiem Sądu Rejonowego czy możliwości egzekwowania należności. Okoliczności te nie mają jednak żadnego znaczenia z punktu widzenia podniesionych przez pozwaną zarzutów i nie wpływają na ocenę roszczenia dochodzonego przez powódkę w oparciu o weksel.

Z uwagi na uchylenie nakazu zapłaty i zawieszenie postępowania w stosunku do (...)w Ł. z uwagi na ogłoszenie upadłości spółki, w omawianej sprawie możliwe było rozpoznanie żądania jedynie w części zarzutów zgłoszonych przez pozwaną A. R., w odniesieniu do nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22 listopada 2018 roku w sprawie (...)

W takiej sytuacji zaistniały przesłanki do wydania wyroku częściowego. Zgodnie z art. 317§1 k.p.c. Sąd może wydać wyrok częściowy, jeżeli nadaje się do rozstrzygnięcia tylko część żądania lub niektóre z żądań pozwu; to samo dotyczy powództwa wzajemnego.

Mając powyższe okoliczności na uwadze i oświadczenie powoda o ograniczeniu żądania pozwu o kwotę 173.080,11 zł Sąd zgodnie z powołanymi wyżej przepisami uchylił nakaz zapłaty z dnia 22 listopada 2018 roku w stosunku do A. R. co do kwoty 173.080,11 zł i umorzył postępowanie, w związku z cofnięciem pozwu w tym zakresie na podstawie art. 355§1 k.p.c. w zw. z art. 203§1 k.p.c. W pozostałym zakresie Sąd utrzymał przedmiotowy nakaz zapłaty w stosunku do A. R. zgodnie z art. 496 k.p.c. w zw. z art. 317§1 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnie w orzeczeniu końcowym, rozstrzygając w tym zakresie także o kosztach postępowania zabezpieczającego zgłoszonych w niniejszym postępowaniu stosownie do art. 745§1 k.p.c.

SSO Wojciech Modrzyński